

Team Norway

Norsk næringslivssatsing i Danmark

Team Norway – Norsk næringslivssatsing i Danmark

Den norske ambassaden i København og Innovasjon Norge Danmark, har i tråd med Utenriksdepartementets retningslinjer for økonomisk diplomati, lansert Team Norway i Danmark. Hensikten er å bidra til regjeringens mål om å styrke norsk konkurransevne og skape trygge arbeidsplasser i Norge. Team Norway skal være et instrument for å fremme og støtte norsk næringsliv på det danske markedet.

Våre nærområder spiller en avgjørende rolle for norsk handel og eksport, og er viktig for internasjonaliseringen av norsk næringsliv. De nordiske land utgjør til sammen Europas femte største økonomi. De nordiske markeder er avhengige av hverandre, og av at handelen kan flyte fritt over grensene. Danske beregninger viser at dersom hele Norden fungerte som ett marked, ville det føre til besparelser i milliardklassen og øke BNP med inntil 2-3%. Dette viser det potensialet som ligger i de nordiske markeder.

Danmark er Norges syvende største eksportmarked, med en import på NOK 33,1 mrd. Mens Norge er Danmarks femte største eksportmarkedet, med en import på NOK 34,3 mrd. (2014). I dag jobber ca. 16.000 dansker i Norge. Samtidig bor eller arbeider flere og flere nordmenn i Danmark.

Hovedoppgaven for Team Norway i Danmark er å bidra til å utnytte det store potensialet for handel og samarbeid, for å fremme norske næringslivsinteresser og verdiskaping.

Strategi for Team Norway i Danmark

Team Norway i Danmark består av Ambassaden og Innovasjon Norge, med ad hoc deltagelse av Norsk-Dansk Håndelskammer samt andre organisasjoner og institusjoner som har til oppgave å arbeide for norske næringslivsinteresser i Danmark.

Dokumentet som følger består av to deler. Del 1 er den overordnede strategi for Team Norway i Danmark. Del 2 er en konkretisering og operasjonalisering av denne strategien.

DEL 1.

Formål med strategien

- Definere felles mål for Team Norway for norsk næringslivsfremme i Danmark.
- Definere og beskrive Team Norways særlige innsatsområder, både i form av sektorer og regionalt samarbeid.
- Definere rammene for Team Norways samarbeid, gjennom en konkretisering av arbeidsform, arbeidsdeling og rollefordeling mellom Ambassaden og Innovasjon Norge.

Mål for Team Norway

Regjeringens satsing på omstilling i norsk næringsliv har fokus på kunnskap, innovasjon og entreprenørskap. En viktig del av dette er næringslivsfremme med mål om å styrke norsk verdiskapning gjennom økt eksport og næringslivssatsing, samt å tiltrekke utenlandske investeringer. Team Norway i Danmark skal bidra til å utforme og koordinere aktiviteter knyttet til næringsfremme i Danmark og sørge for best mulig utnyttelse av tilgjengelige ressurser. Team Norway skal også arbeide med å fremme Norge som en attraktiv vertsnaasjon, i tråd med regjeringens satsing.

Team Norway skal være et strategisk og praktisk instrument for norske bedrifter når de skal inn på det danske markedet. Team Norway skal også aktivt videreformidle informasjon om danske forhold til relevante aktører i Norge. Samarbeidet i Team Norway vil skape merverdi ved å trekke på den særlige kompetanse Ambassaden og Innovasjon Norge har på ulike områder.

Strategien for Team Norway vil både ha et sektor- og et regionalt fokus.

Fokusområder - viktige sektorer og den regionale dimensjonen

Dansk økonomi har opplevd en jevn vekst over de siste 2 år. 1. kvartal 2015 vokste økonomien med 1.7% sammenlignet med året før og Danmark fremstår som et attraktivt marked for eksport og investeringer. Videre er Danmark en inngangsport til EU og til en rekke andre internasjonale organisasjoner, da København eksempelvis huser en rekke av FNs regionale organisasjoner.

Viktige sektorer. Danmark er også ledende på en rekke sektorer av særlig interesse for norsk næringsliv. På grunnlag av en markedsrapport utført av Oxford Research for Ambassaden, samt Ambassaden og Innovasjon Norges egen kunnskap, har Team Norway indentifisert følgende sektorer:

- Helse, life sciences og medtech
- IKT og digitalisering
- Cleantech
- Salg av varer og tjenester til FN
- Offshore og maritim
- Arkitektur og design
- Byggevirksomhet og infrastruktur

En nærmere beskrivelse av sektorene og potensielle muligheter følger i del 2.

Den regionale dimensjonen. Det er i dag et omfattende samarbeid mellom de ulike regioner i Danmark og Norge. Derfor vil Team Norway ha et særlig fokus på den regionale dimensjonen av næringsfremme. Særlig viktig er forbindelsene mellom Nord-Jylland og Sør-Norge, samt i Øresundsregionen.

Næringslivssamarbeidet over Skagerak er i dag velutviklet. Eksport av danske tjenester og arbeidstagere til Sør-Norge blir særlig fremmet gjennom «Businessbroen». Businessbroen er et samlebegrep for prosjekter som omfatter et samarbeid mellom det sørlige Norge og det nordlige Danmark. Prosjektene er hovedsakelig rettet mot sysselsetting, kompetanse- og virksomhetsutvikling og gjennomføres i samarbeid med kommunale, regionale og statlige institusjoner.

Øresundsregionen har som mål å bli en av Europas tetttest integrerte grenseregioner, med god infrastruktur og kort reisetid. Regionen har høy konsentrasjon av høyt utdannede, og står i dag for en fjerdedel av henholdsvis det svenske og danske BNP. Utbyggingen av European Spallation Source (ESS), et verdensførende forskningsanlegg som åpner i Øresundsregionen i 2019, vil gjøre regionen til et av de største forsknings- og kunnskapssenter i Norden. Dette er også en region som egner seg godt for en felles satsing fra Team Norway/Ambassadene i København og Stockholm.

Team Norways arbeidsform, arbeidsdeling og roller

I tillegg til den merverdien samarbeidet mellom de ulike partene i Team Norway skaper, har Ambassaden og Innovasjon Norge samtidig særlige kompetanser som ligger til grunn for en naturlig fordeling av arbeidsoppgaver og roller.

Ambassaden har økonomisk innsikt, tilgang til politiske beslutningstakere samt kontakter og nettverk spesielt på myndighetsnivå til å ivareta og fremme norske næringslivsinteresser i Danmark. Ambassaden skal være en lyttepost, med særlig fokus på danske kunnskaps- og innovasjonssektorer. Ambassaden har en meget viktig døråpner funksjon. Den skal videreformidle informasjon til, og knytte kontakt, mellom norske og danske miljøer. Den skal være med å skape arenaer og nettverksarrangementer. Videre skal Ambassaden støtte opp under prosjekter og aktiviteter, både i regi av Innovasjon Norge og relevante aktører, herunder også regionale initiativ.

Innovasjon Norges kontor i København har kommersiell kunnskap samt kontakter og nettverk til å ivareta og fremme norske næringslivsinteresser i Danmark. Videre har kontoret omfattende lokal markedskunnskap, fokus på å støtte små- og mellomstore bedrifter og bedriftsnettverk med eksportrådgivning samt å bidra til bedriftenes internasjonaliseringsprosess. Kontoret i København tilbyr en rekke forskjellige tjenester som etableringsassistanse, informasjon om toll- og eksportregler, markedsundersøkelser, partnersøk, tilrettelegging av besøk for små grupper og større delegasjoner, samt arrangementer for å fremme norske næringslivsinteresser i Danmark. Kontoret har tett kontakt med Innovasjon Norges hovedkontor, IN's distriktskontorer samt næringslivsaktører i Norge og Danmark – offentlige som private.

Den overordnede strategien er grunnlaget for Team Norway sitt langsiktige arbeid for å fremme norske næringslivsinteresser i Danmark. Strategien er supplert med en beskrivelse av Team Norways prioriterte sektorer og muligheter for norsk næringsliv, aktivitetskalender og handlingsplan.

Operasjonalisering av Team Norways strategi vil skje i nært samarbeid med relevante myndigheter, Innovasjon Norge i Norge, næringslivs- og bransjeorganisasjoner, samt norske næringsklynger og bedrifter.

DEL 2.

Prioriterte hovedsektorer

I delen som følger vil Team Norway beskrive de prioriterte danske hovedsektorer og deres muligheter.

Helse, life sciences og medtech

Danmark har en styrkeposisjon innenfor helse, life sciences og medtech. Næringen har vært i kontinuerlig vekst de siste 25 årene og har i dag en eksport på 85 mrd. DKK årlig. På området medtech og legemidler importeres det årlig for henholdsvis 10 og 30 mrd. DKK.

Den danske hovedstads- og Øresundsregionen refereres ofte til som "Medicon Valley", da den huser en av Europas største klynger for legemidler, life sciences og medtech-bedrifter. Den representerer over 300 bio- og medtech-bedrifter, samt 20 farmasøytbedrifter. NOVO Nordisk og Lundbeck er verdensledende på sine områder.

Odense på Fyn er et annet dansk klyngeområde. Klyngen fokuserer på helseteknologiske bedrifter som jobber med velferdsteknologi for pasienter, eldre og utsatte borgere. De utvikler blant annet robotteknologi og IT-programmer som kan styrke gjenopptreningsprosessen til pasienter. Klyngene i Odense ventes å få en viktig rolle for utviklingen av de nye supersykehusene som er under konstruksjon i Danmark, samt for utviklingen av intelligente IKT-løsninger for den aldrende befolkning. Oslo Medtech er blant klyngens samarbeidspartnerne.

Næringens muligheter:

- Behandling av livsstilssykdommer, særlig Diabetes II, fedme og kreft.
- Utvikling av personlig tilpasset medisin.
- Digitalisering og E-helse, både innenfor behandling, oppfølging, korrekt medisiner og forebygging.
- Bruker- og pasientrettet innovasjon og design.
- Dansk-norske (nordiske) samarbeidsprosjekter knyttet til vekstmærkedet og utviklingsland, som opplever økende etterspørsel etter medisinske løsninger og velferdsteknologi.
- Kryss-sektor samarbeidprosjekter, slik som de mellom organisasjoner med klinisk kompetanse og bedrifter innen IT- og spillbransjen. «Games 4 Health» er et eksempel på dette, hvor målet er gjenopptrening gjennom lek.

IKT og digitalisering

Danmark er blant EUs mest digitaliserte land, og førende på offentlig digitalisering. I dag er

ca. 80.000 personer ansatt i IKT-bransjen, som omsetter for 190 mrd. DKK årlig. Videre står Danmark sterkt innenfor software og apputvikling, hvor det eksporteres for omlag 45 mrd. DKK årlig.

Et økende antall norske bedrifter tilbyr IKT-løsninger på det danske markedet.

Næringens muligheter:

- Digitaliseringsverktøy for utdannelsessektoren.
- 3D-printing, design og brukeropplevelser.
- Automatisering- og integrasjonsløsninger, både for det private og offentlige.
- BIG Data-teknologi.
- Software-utvikling, eksempelvis i form av apper og datasikkerhet.

Cleantech

Cleantech er dansk eksports flaggskip, med en markant vekst. De viktigste områdene er vindenergi (50 mrd. DKK eksport), vann teknologi (15 mrd. DKK), renluftsteknologi (9 mrd. DKK) og energiteknologi og energioptimalisering (70 mrd. DKK). Det at ca. 100.000 er sysselsatt i sektoren.

Sektoren er høyt prioritert av danske myndigheter og er omfattet av en rekke statlige støtteordninger, eksempelvis til produktutvikling og testing.

Næringens muligheter:

- Service og oppfølging, særlig knyttet til den maritime sektor og offshore.
- "Smarte" byer og bygninger.
- Ressursoptimalisering av og forskning på brukervennlige/intelligente løsninger.
- Transmisjon og nettintegrasjon av fornybare energikilder.
- Smart-grid teknologi.
- Vannforvaltning og bioenergi.

Salg av varer og tjenester til FN

FN er verdens største innkjøper av varer og tjenester fra private bedrifter. FNs innkjøpskvote lå på 14,2 mrd. USD i 2014. København er organisasjonens nest største innkjøpscenter. København og New York står for 70% av alle FNs innkjøp.

UNOPS, UNICEF, UNFPA, World Health og UNDP har alle sine regionale kontorer i København. Norges bidrag til FN er blant verdens høyeste og lå i 2013 på ca. 1,34 mrd. USD. Norske varer og tjenester representerer kun 0.13% av alle FNs innkjøp til en verdi av 22,4 mill. USD. Til sammenligning står innkjøp av danske produkter for 3%, til en verdi av 422 mill. USD.

Næringens muligheter:

- Eksport av varer og tjenester til FNs organisasjoner, særlig UNOPS, Unicef og UNDP.
- Etterspørsel etter innovative og bæredyktige løsninger for humanitær innsats.
- Tilbud av norsk kunnskap og arbeidskraft til FN-finansierte prosjekter.
- Samarbeid i form av Offentlige-privat partnerskap, eksempelvis med UNOPS.

Offshore og maritim

Den danske offshore og maritime sektor blir ofte kalt «Det blå Danmark». Den er blant de viktigste næringssektorene i landet og sysselsetter ca. 80.000 personer. Brorparten av disse arbeider innenfor maritim utstyrsproduksjon, slik som innen skipsleveranser, transport, redning m.m.

Sektoren er internasjonalt anerkjent for sin høye kvalitet innen sjøtransport og logistikk, samt strenge krav til sikkerhet og miljø. Danske rederier transporterer 10% av den samlede verdenshandelen, målt i verdi.

Videre er Danmark førende på offshore vind-området. Dette inkluderer oppsetting av havvindmøllerparker. Løpende servisering av disse representerer en betydelig andel av kostnadene og utgjør et stort marked. Et økende antall norske bedrifter er engasjerte i dette markedet.

Næringens muligheter:

- Kompetanseoverføring fra offshore olje og gass.
- Servisering av havvindmøllerparker.
- Maritim sikkerhet.
- Plattformavvikling.

Arkitektur, design og mote

Danmark er kjent for å levere funksjonalitet uten å gå på kompromiss med kvalitet og estetikk innenfor arkitektur, design og mote. Sektoren har en omsetning på ca. 75 mrd. DKK årlig. Dansk eksport går hovedsakelig til nærmarkedene. Mote og tekstil utgjør 50 mrd. DKK av sektorens samlede eksport, mens møbel og design utgjør 13 mrd. DKK.

Dansk arkitektur er anerkjent for sitt bæredyktige fokus, brukervennlige designprosesser og helhetlige tankegang. Dette er langt på vei byggesteinene i varemærket "Nordic cool".

Næringens muligheter:

- Kompetanseoverføring av intelligente byggeløsninger, samt funksjonell og bæredyktig byggeskikk.
- Kjente regionale og internasjonale arenaer for promotering og markedsføring av norsk design, slik som Copenhagen Fashion Week og messen Formland (Nordic Buzz).
- Samarbeid for å skape og fremme et felles nordisk "brand" - Nordic cool.

Byggevirksomhet og infrastruktur

I løpet av de neste ti årene skal det gjennomføres et rekordstort antall offentlige investeringer i danske bygge- og infrastrukturprosjekter. Det er avsatt 41,4 mrd. DKK til bygging av seks nye supersykehus og 55,6 mrd. DKK til en tunnelforbindelse mellom Danmark og Tyskland (Femernforbindelsen). Videre skal det investeres i det nasjonale jernbanenettet, samt 10 mrd. DKK i lettbaner rundt storbyene København, Odense, Aalborg og Aarhus.

De store offentlige investeringene gjør den danske bygge- og infrastruktursektoren særlig attraktiv.

Næringens muligheter:

- Leveranser, rådgivning og teknologioverføring forbundet med komplisert betongstøping og tunnelarbeid, sikkerhet m.m.
- Leveranser av teknologi, inventar og utstyr til sykehus.
- Tilbud av løsninger til elektrifisering av togbaner.